

Hírlevél 2015/4.

- **HAMAROSAN: 2015. ÉVI EURÓPAI KÁBÍTÓSZER-JELENTÉS**
- **KÁBÍTÓSZERÜGYI PÁLYÁZATOK**
- **HALÁLOZÁS KÁBÍTÓSZER-HASZNÁLÓK KÖRÉBEN**
- **FELÜGYELT HASZNÁLÓI SZOBÁK EURÓPÁBAN**
- **A NALOXON SZEREPE A KÁBÍTÓSZER-TÚLADAGOLÁSOK MEGELŐZÉSÉBEN**
- **FÓKUSZBAN A KÁBÍTÓSZER-HASZNÁLATTAL ÖSSZEFÜGGŐ HALÁLOZÁS EURÓPÁBAN**
- **PREVENTION HUB - NEMZETKÖZI PREVENCIÓS ADATBÁZIS**
- **UPSZ! –ÁPRILISI AKTUALITÁSOK**
- **NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ**

HAMAROSAN: 2015. ÉVI EURÓPAI KÁBÍTÓSZER-JELENTÉS



European Drug Report

Melyek a legújabb kábítószerpiaci tendenciák és milyen tényezők motiválják őket? Melyek a legújabb fejlemények a kábítószer-fogyasztás megelőzésében, kezelésében és a vonatkozó szakpolitikákban? Hány új kábítószeret azonosítottak az elmúlt évben Európában, és milyen következményekkel jár fogyasztásuk? Többek között ezeket a kérdéseket járja körül az EU kábítószerügyi központja (EMCDDA) június 4-én megjelenő, az európai kábítószer-helyzetre vonatkozó éves áttekintésében.

A többnyelvű, multimédiás információs csomag legfontosabb dokumentuma a 2015. évi Európai kábítószer-jelentés: Tendenciák és fejlemények – a 28 uniós tagállamban, Törökországban és Norvégiában megfigyelhető legújabb tendenciák elemzése. A 24 nyelven, nyomtatásban és online elérhető jelentés a következők témaköröket vizsgálja: kábítószer-kínálat és kábítószerpiac, kábítószer-fogyasztás, kábítószerrel összefüggő problémák, valamint az azokra adott egészségügyi és szociális válaszlépések.

A jelentés mellett a csomaghoz tartoznak majd a Kábítószerügyi Kiemelt Témák (Perspectives on drugs/PODs), amelyek egy-egy fókuszált területre betekintést nyújtó online interaktív összeállítások. Idén a következő négy témát dolgozzák fel: a benzodiazepinek visszaélészerű használata magas kockázatnak kitett kábítószer-fogyasztók körében; pszichoszociális beavatkozások; felügyelt használói szobák; és a heroin-kereskedelem útvonalai. Az információs csomag a jelentés alapjául szolgáló teljes európai adatkészletet tartalmazó 2015. évi Statisztikai Közlönnyel (Statistical bulletin), valamint az országos szintű adatokat és elemzéseket tartalmazó országok szerinti áttekintésekkel (Country overviews) egészül ki.

A jelentési csomag kiegészül továbbá egy interaktív térképeket és grafikákat magában foglaló elektronikus angol nyelvű közleménnyel (e-publication), valamint a bemutatott témákhoz kapcsolódó audiovizuális anyagokkal. ■

KÁBITÓSZERÜGYI PÁLYÁZATOK

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet által április folyamán kiírásra kerültek a következő kábítószerügyi pályázatok:

- Pályázati felhívás szenvedélybetegek felépülési folyamatának támogatására (KAB-FF-15),
- Pályázati felhívás Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok (KEF-ek) működési feltételeinek biztosítására (KAB-KEF-15-A/B),
- Pályázati felhívás kábítószer-prevenációs programok támogatására (KAB-ME-15-A/B/C)

A pályázatok benyújtási határideje egységesen 2015. május 15. A pályázati felhívások és útmutatók megtalálhatók az [NCSSZI honlapján](#). ■

HALÁLOZÁS KÁBITÓSZER-HASZNÁLÓK KÖRÉBEN

A problémás kábítószer-használók körében 10-szer magasabb a halálozás kockázata, mint a hasonló korú népesség esetében. Többek között erre az eredményre jut az EMCDDA kábítószer-



használattal összefüggő halálozást bemutató új kiadványa. A kábítószer-használat az egyik legfőbb halálok a fiatalok körében Európában, melybe beleértendők a túladagolás következtében bekövetkező halálesetek és a kábítószer-használattal közvetten összefüggő megbetegedés, baleset, erőszak vagy öngyilkosság eredményeként bekövetkező halálesetek. Évente több mint 6000 kábítószer-használó halála köthető túladagoláshoz az EU tagállamaiban, mely esetek többsége problémás opiát-használathoz kapcsolódik. A kezelésbe lépő szerhasználók adataira, a halálozási regiszterekre valamint mortalitás kohorsz vizsgálatokra alapozva nyújt e kiadvány világosabb képet a halálozás kérdéséről ebben a speciális populációban.

Az 2015 februárjában megjelent angol nyelvű kiadvány letölthető az EMCDDA [honlapjáról](#). ■

FELÜGYELT HASZNÁLÓI SZOBÁK EURÓPÁBAN

Európa szerte 6 tagállamban és Norvégiában összesen 73 felügyelt használói szoba működik erősen marginalizált aktív kábítószer-fogyasztó csoportok számára. Svájc is működtet hasonló helyiségeket. Ezen szolgáltatások célja többek között a halálozás és a szerhasználattal összefüggő megbetegedések megelőzése ezekben a csoportokban. A használói szobák célzott beavatkozást nyújtó szolgáltatások, melyek jellemzően egy nagyobb, egészségügyi és szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmény részeként működnek. Biztonságos környezetet és orvosi felügyeletet biztosítanak az injekciós szerhasználathoz, és felkészültek a túladagolások megelőzésére, kezelésére. Ez idáig több millió szerhasználat zajlott ezekben a helyiségekben halálos kimenetelű túladagolás nélkül.



Egy Németországban végzett idősoros vizsgálat – mely négy városban követte nyomon a túladagolások halálesetek alakulását – arra az eredményre jutott, hogy ahol megfelelő kapacitással, nyitva tartással és lefedettséggel működtek ezek a szolgáltatások, ott csökkent a túladagolások halálesetek száma a szerhasználók körében. Hasonló következtetésekkel zárult egy vancouveri vizsgálat, amely ugyancsak a túladagolás eredményeként bekövetkező halálesetek visszaesését mérte egy felügyelt használói szoba környezetében.

Forrás: EMCDDA [Overdose deaths](#). ■

A NALOXON SZEREPE A KÁBÍTÓSZER-TÚLADAGOLÁSOK MEGELŐZÉSÉBEN

Az EMCDDA szakirodalmi áttekintést készített az opiát-túladagolás megelőzésére használt gyógyszert, a naloxone-t hazavihető dózisokban biztosító programok hatásosságáról.

A naloxone egy opiát antagonist, mely a központi idegrendszerben található opiát receptorok blokkolásával semlegesíti az opiát hatását, ezáltal megelőzve a halálos kimenetelű opiát túladagolást. Az áttekintés 21 tanulmány eredményeit vette górcső alá, melyek 4 országban vizsgálták a hazavihető naloxone-t biztosító programokat. A szakirodalmi áttekintés arra az eredményre jutott, hogy amennyiben a programok naloxone mellett oktató és felkészítő beavatkozásokat is biztosítanak a résztvevők számára, úgy hatásosak lehetnek az opiátok okozta túladagolások halálesetek megelőzésében



Ilyen típusú programok illetve kísérleti programok jelenleg 7 európai államban – Dániában, Németországban, Észtországban, Spanyolországban, Olaszországban, az Egyesült Királyságban és Norvégiában – működnek. Jelzésértékű, hogy az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 2014-ben **iránymutatást** adott ki a közösségi alapú naloxone programokról döntéshozók és szakemberek számára.

Az EMCDDA tanulmány ezen az [oldalon](#) érhető el. ■

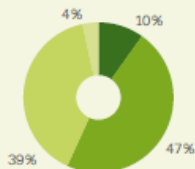
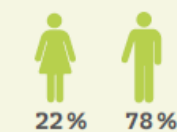
FÓKUSZBAN A KÁBITÓSZER-HASZNÁLATTAL ÖSSZEFÜGGŐ HALÁLOZÁS EURÓPÁBAN

Bár a nagyon fiatalok körében előfordul, kábítószerrel összefüggő halálesetek komoly aggodalomra adnak okot, az Európában bejelentett túladagolásos haláleseteknek csak 10%-a történik a 25 év alattiak körében. A túladagolás következtében elhunytak jellemzően a harmincas éveik közepén járnak vagy idősebbek, és a halálozáskor vett átlagéletkoruk folyamatosan emelkedik, ami a problémás opiát-használók kohorszának öregedésére utal. A túladagolásos halálesetek áldozatainak többsége (78%) férfi.

A 2012-es évet tekintve a túladagolásnak tulajdonítható átlagos halálozási rátát Európában 17 haláleset/egymillió lakosra becsülték a 15–64 éves népesség körében. Az országos halálozási ráták között jelentős különbségek vannak, és ezeket olyan tényezők is befolyásolják, mint a kábítószer-használati mintázatok, különösen az intravénás szerhasználat, a kábítószer-használó népesség jellemzői és a bejelentési módszerek. Hat országból jelentettek az egymillió lakosra jutó 40 halálesetet meghaladó arányt, a legmagasabbat Norvégiából (76 eset/1 millió lakos) és Észtországból (191 eset/1 millió lakos) (2.13. ábra). ■

Kábítószer-használattal közvetlenül összefüggő halálesetek Európában (2012-es adatok)

Tulajdonságok



Átlagéletkor a halálozáskor

36

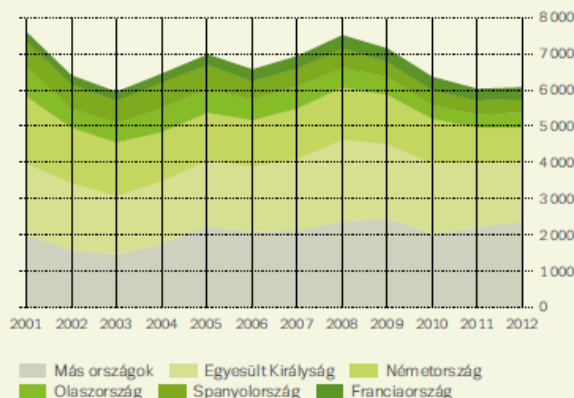
Olyan halálesetek, ahol opioidok voltak jelen

75%

Életkor

<25
25–39
40–64
>64

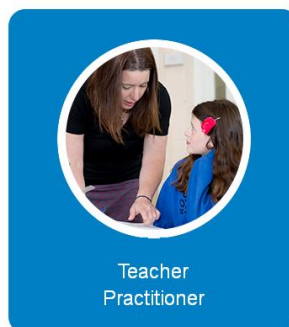
A túladagolásos halálesetek számának alakulása



Forrás: EMCDDA

PREVENTION HUB - NEMZETKÖZI PREVENCIÓS ADATBÁZIS

Prevenációs jó gyakorlatokat és információs anyagokat gyűjt egybe, ellenőriz és tesz közzé a Mentor International új nemzetközi adatbázisa (International Resource Finder). Célcsoportokra bontva teszi elérhetővé a különböző prevenációs kiadványokat, oktató anyagokat, interaktív eszközöket és weboldalakat fiatalokkal foglalkozó szakemberek, tanárok, döntéshozók, szülők és családtagok számára. Az adatbázisba hazai szervezetektől, projektekről is várják a szakmai anyagokat.



Az adatbázis ezen a [honlapon](#) érhető el. ■

UPSZ! – ÁPRILISI AKTUALITÁSOK

Az Európai Unió tagállamaiban 2015. március 15. és április 15. között megjelent új anyagok:

- a **2-benzhydrylsulfonilacetamide (Modafinil sulphone)** nevű vegyület, mely azonosításáról Észtország tett bejelentést.
- az **AB-PINACA N-(2-fluoropentyl) isomer** nevű vegyület, mely azonosításáról Lettország tett bejelentést.
- a **2) N-(1-amino-3,3-dimethyl-1-oxobutan-2-yl)-1-(5-fluoropentyl)-1H-indazole-3-carboxamide (5F-ADB-PINACA)** nevű vegyületek, melyek azonosításáról Svédország tett bejelentést.
- az **1-(4-bromophenyl)-2-pyrrolidin-1-yl-pentan-1-one (4Br-α-PVP), 1-(4-bromophenyl)-2-pyrrolidin-1-yl-pentan-1-one (4Br-α-PVP)** nevű vegyületek, melyek azonosításáról Lengyelország tett bejelentést.
- a **1-((2,2-difluorobenzo[D][1,3]dioxol-5-yl)methyl)piperazine (DB-MDBP)** nevű vegyület, melyek azonosításáról Hollandia tett bejelentést.
- a **(6aR,9R)-7-allyl-N,N-diethyl-6,6a,8,9-tetrahydro-4H-indolo[4,3-fg]quinoline-9-carboxamide (AL-LAD)** nevű vegyület, mely azonosításáról Dánia tett bejelentést.
- az **N-(2-amino-1-benzyl-2-oxo-ethyl)-1-(cyclohexylmethyl)indazole-3-carboxamide (APP-CHMINACA)** nevű vegyület, mely azonosításáról Belgium tett bejelentést.
- a **2-[2,5-dimethoxy-4-(trifluoromethyl)phenyl]ethanamine (2C-TFM)** nevű vegyület, mely azonosításáról Magyarország tett bejelentést.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a **Tanács 2005/387/IB határozata** alapján érkező bejelentések. ■

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2015

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
május				
11-13.	Correlation Network HCV and Drug Use Initiative	HCV Treatment Advocate Training	Budapest	A képzésről bővebben
20-22.	International Society for the Study of Drug Policy	9th Annual Conference of the ISSDP	Gent, Belgium	A konferencia honlapja
június				
4	EMCDDA	A 2015-ös Európai kábítószer- jelentés bemutatása		A kapcsolódó sajtóközlemény
11-12.	Regenboog Groep Zürich városa Jugend an Drogenhellef	Sucht im Alter	Luxemburg	A konferencia honlapja
17-19.	Liverpool John Moore's University, IRFREA, ESEL	Club Health Lisbon	Lisszabon, Portugália	A konferencia honlapja
június 30 - július 11.	IUL, FCT, EMCDDA, NIDA	European Drugs Summer School	Lisszabon, Portugália	A nyári egyetem honlapja